

Hjá- lond slept uppá fjall

Aftaná seinna heimsbardaga fór stór ídnaðarmenning fram í mongum av teimum vestur-europeisku hjálondunum, sum hövdu fingið sjálvstýri.

Men landbúnaðurin lá á láni og gjørdi hetta, at hesi samfeløg, sum hövdu kunnað livbjargað sær sjálvum, fóru at innflyta vaksandi matvørugdir. Bøndur í milliónatali fóru úr byggunum inn til býirnar at leita sær eftir arbeiði og mati, skrivur Karl Nolsøe í hesi greinini.

Karl Nolsøe skrivur

Veruleikin vaknar

Aftaná seinna heimsbardaga vendu hjálond sær móti sigrandi móti sigrandi ídnaðarheimi og mintu hann á lyftini, hann hevði givið teimum um sosialt og búskaparligt frælsi og sjálvstýri.

Hjálondini vunnu sær henda rættin við góðum ella illum og ætlaðu sær sum skjótast at minka um munin millum meira á leið komin lond og tey tilafturskomnu.

Ídnaðarlond sóu, at hesin ætlaði útviklingur vildi vera til fyrimun, eisini fyri tey við m.a. at skapa vaksandi marknað fyri teirra framleiðslu.

Stuðul og lán blivu latin til ulandaídnaðargørð.

Stjórnirnar í Vestur- og Eysturheiminum og teirra búskaparfrøðingar royndu at skunda undir framburðin.

Eftirapa útvikling

Alt skuldi vera stórt, tað galt um at eftirapa tí framburði, sum ídnaðarlond sjálvi hövdu verið ígjøgnum.

Men har sum hesi hövdu verið 100

ár ella meira um at arbeiða seg úr landbúnaðarsamfelagi til ídnaðarsamfeløg, skuldu u-lond einans nýta nøkur 10-ár. U-lond kappaðust sína millum — uppá rós — við at byggja stórt.

Allur tøkur peningur varð nýttur til ídnaðargørð, meðan landbúnaðurin var eftirbátur ella beinleiðis hevði afturgongd.

Prisurin á landbúnaðarvørur hjá u-londunum varð trýstur niður, fyri at stjórnirnar kundu standa seg væl við mannamúgvurnar í skjótt vaksandi ídnaðar- og stjórnarbynum.

Landbúnaðurin gekk aftur á, og bøndur dyrkaðu ikki meira, enn teimum og teirra tørvaði til livsins upphald.

Hesi samfeløg, sum hövdu kunnað livbjarga sær sjálvum, fóru at innflyta vaksandi matvørugdir. Bøndur í milliónatali rýmdu úr byggunum inn til býirnar at leita sær eftir arbeiði og mati.

Ídnaðarframleiðsla 3. heimsins var oftast ikki kappingarfør við framleiðslu 1. heimsins.

Skuldarbyrðan

Skuldin hjá u-londum vaks alt meira, til hon var vorðin ein byrða, sum tey ikki sóu sær móguleikar fyri at sleppa undan, tiansheldur at halda fram við meira ídnaðargørð.

Runt um í 3. heiminum standa í dag stálvirkir, oljueinsuwerk, bryggjariir og skipasmiðjur og rusta. Tey hava einki at gera, standa mangan still, tí at eingin peningur er til viðlíkahald og til keyp av tiltakslutum.

Fólk svølda bæði í ídnaðarbynum og í landbúnaðinum úr Fjareystri til Vesturafrika, úr Suðuramerika til Eysturafrika.

Tann menningarleiðin, sum búskaparfrøðingar í eystri og vestri og teirra stjórnir hildu vera ta røttu, eru fleiri og fleiri farnir at venda sær imóti.

Nú eru nakrir, sum mæla til at fremja landbúnaðarmenning og halda, at hon kundi bjargað neyðstøddu verðini undan hungri og vaksandi skuldarbyrðu.

Alt fleiri av 3. heimsins stjórnur

veita nú tókan pening til bøndur.

Hetta gerst ikki uttan trupuleikar, tí ta skal stuðulin til matvørufamleiðslu avtakast, prisurin á hesum munandi upp, fyri at bøndur

Framhald á síðu 10

